

DOI <https://doi.org/10.32782/2415-8151.2023.27.20>

УДК 725.2.05;747.012.1

СКЛЯНІ СТЕЛІ В ТОРГОВО-РОЗВАЖАЛЬНИХ ЦЕНТРАХ

Кравченко Анастасія Сергіївна¹, науковий керівник – Гнатюк Лілія Романівна²

¹Національний авіаційний університет, Київ, Україна,
email: nkravchenko15@gmail.com, orcid: 0000-0002-3401-9864

²Кандидат архітектури, доцент, доцент кафедри дизайну інтер'єру факультету архітектури
Національного авіаційного університету, Київ, Україна,
e-mail: liliia.hnatiuk@npp.nau.edu.ua, orcid: 0000-0001-5853-9429

Анотація. **Мета** дослідження – виявлення проблематики та виокремлення концептуальної стилістики скляних стель у торгово-розважальних центрах.

Методологія. Аналіз, психоаналітичний (як дизайн скляних стель впливає на емоційний стан людини), міждисциплінарний (для розуміння використання скла як комплекс функціональної й естетичної складових частин), екологічний (зумовив розгляд використання скла як екологічно вигідного матеріалу), компаративний (для порівняння архітектурних типів будівель, які можна втілити в дизайн торгово-розважальних центрів).

Результати. У статті аргументовано, що сучасний темп життя в містах досягнув тієї точки, коли людині для того, щоб забезпечити свої потреби (а саме – походи по магазинах), потрібно мінімум часу та максимум мобільності. Тому для цього потрібні центри, у яких буде зібрано мережу необхідних торгових майданчиків і розважальних послуг. Зазначено, що торгово-розважальні центри мають бути комфортними для відвідувачів у всіх сенсах цього слова. Тобто має бути забезпечена мобільність пересування, безперешкодний доступ до всіх закладів і торгових залів, естетичний вигляд, екологічність матеріалів тощо. Велике значення має освітлення приміщень і візуальний простір, що забезпечують скляні конструкції та штучні світильники. Представлено широкий вибір скляних стель і матеріалів, з яких вони виробляються. Доведено, що в разі конструктивних рішень із використанням скла скорочуються час роботи штучного освітлення, уживання електроенергії та витрати на неї, що приводить до збереження навколишнього середовища.

Наукова новизна. Доведено, що використання скляних стель у торгово-розважальних центрах має під собою економічне, екологічне та естетичне підґрунтя, оскільки торгово-розважальні центри мають не тільки забезпечувати прибуток своїм власникам, а й задовольняти повсякденні потреби відвідувачів. Наведено як доказ використання скляних стель і архітектурних елементів у дизайні торговий центр «Глобус» у місті Києві.

Практична значущість. Дослідження поглиблює знання про архітектурно-планувальну організацію комунікативного простору з використанням скляних конструкцій у торгово-розважальних центрах. Визначено, що скляні стелі мають свої недоліки та потребують обережного ставлення до них через те, що мають крихку структуру, у разі механічних пошкоджень розлітаються на безліч уламків, що несуть небезпеку відвідувачам. Тому як альтернативу використовують акрилове скло, яке просто тріскається та менш небезпечно в експлуатації. Але ці недоліки не можуть завадити позитивним якостям скла: практичності, довговічності, простоті в обслуговуванні й унікальному, неповторному зовнішньому вигляду.

Ключові слова: торгово-розважальний центр, скляна стеля, громадський простір, дизайн інтер'єру, екологічний стиль, внутрішнє середовище, комунікативний простір, архітектурний елемент, дизайнерське рішення, візуальна картина, освітлення.

ВСТУП

У ХХІ ст. міське середовище не дає шансу на виживання невеликим торговим крамничкам. Це пов'язано із шаленим темпом життя в містах і гострим дефіцитом часу. Така ситуація створює умови для формування торгово-розважальних центрів, які використовуються для вирішення локальних потреб міських жителів і задоволення їхніх соціокультурних потреб. У зв'язку із цим перед дизайнерами постають особливі вимоги до організації архітектурно-планувальних рішень у громадських будівлях такого типу.

Торгово-розважальний центр (далі – ТРЦ) можна назвати багатофункціональною архітектурною спорудою, у структурі якої є комунікативний простір. З огляду на всі аспекти функціонування комунікативного простору, важливо створити простір, який би був гармонійним і психологічно сприятливим для відвідувачів, що задовольняє всі їхні потреби.

Зважаючи на це, основою для успішної економічної діяльності ТРЦ є креативні дизайнерські рішення з використанням сучасних економічних і екологічних технологій в архітектурно-планувальній організації комунікативного простору центру.

АНАЛІЗ ПОПЕРЕДНІХ ДОСЛІДЖЕНЬ

У серії книг К. Брото про ТРЦ: «Сьогоднішні торговельні моли» [11], «Нові торговельні моли» [12], «Торговельні моли» [13], проводиться огляд торгово-розважальних центрів різних країн світу, подано фото центрів та їхні основні характеристики. Ця інформація є важливою для нашого дослідження, але її не досить, бо немає повного огляду ТРЦ із використанням скла в дизайні комунікативного простору.

У статті В. Абизова й О. Вовкотруб «Особливості типології та дизайну розважальних закладів» [1] розглянуто особливості та приклади дизайнерських рішень, зокрема і в існуючих будівлях і спорудах, з урахуванням перепрофілювання й адаптації їх для розважальних закладів. Приділено увагу саме розташуванню ТРЦ, особливостям топології.

К. Сеєман [14], С. Бессемер, В. Абизов розглядали просторову організацію торговельних закладів. З погляду психології, естетики й ергономіки особливості організації простору інтер'єру досліджували Д. Панеро та Х. Штейнбах

МЕТА

Мета статті полягає в аналізі застосування скляних стель у дизайні торгово-роз-

важальних центрів. Скло відіграє важливу роль в інтер'єрі та виявилось настільки трендовим, що останнім часом це стало модно, стильно та по-справжньому красиво. У сучасному інтер'єрі скло може виступати основним будівельним і оздоблювальним матеріалом.

Досягнення мети здійснюється у три етапи. 1-й етап – ознайомлення з архітектурними типами будівель, які можна втілити в дизайні торгово-розважальних центрів. 2-й етап – визначення основних характеристик скла та його застосування. 3-й етап – виявлення конструктивних рішень використання скляних стель у ТРЦ.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ОБГОВОРЕННЯ

У наш час, коли глобалізаційні процеси перетворюють міста на мегаполіси, у яких життя вирує, і кожна хвилина

мешканців цих мегаполісів розписана, дуже складно витратити час на закупівлі. Тому таке явище, як торгово-розважальні центри, набуло великої популярності.

Перші ТРЦ з'явилися у США наприкінці 1930-х – на початку 1940-х рр. Ця ідея виникла внаслідок урбанізації та будівництва житлових кварталів із метою їх забезпечення компактними торговими площами та розвагами.

Що таке торговий центр у сучасному світі? Торговий центр (далі – ТЦ), пасааж, галерея, торговий комплекс, торгово-розважальний центр (ТРЦ) – це гурт виробництв покупки та продажу, сфери обслуговування чи послуг, громадського харчування, а також відпочинку чи розваг, вибраних відповідно до загальної ідеї та функцій, який професійно спрямований і підпорядковується як функціональна частина [1, с. 8]. Ще із часів середньовіччя основним і єдиним громадським простором міста в мурах була Ринкова площа [10, с. 1], яка до наших часів збереглася у Львові. Торгівля в таких місцях велася із крамниць, що були розташовані в партерах будинків, які розміщалися з вуличного боку, або ж на щотижневих торгах. Це створило передумову для втілення в дизайні ТРЦ пасаажів, аркад, галерей, атриумів.

Пасааж в архітектурі торгово-розважального центру виконує функцію демократичного простору (бо потенційно доступний для всіх) і водночас поєднує комерційну функцію з розвагами, де можна влаштувати не тільки торгові площі, а й зони відпочинку й арт-майданчики [3]. Такий елемент дизайну є не тільки багатофункціональним, а й чудовим дизайнерським рішенням (рис. 1).

Рис. 1. Паризькі пасажи та торгові галереї

Рис. 2. Галерея з колонами

Останніми роками популярним став архітектурний елемент атриум (рис. 4). І це не дивно, тому що атриуми мають вагомні переваги, а саме: вони розширюють простір і створюють природні світлові ефекти, що, у свою чергу, зменшують витрати електроенергії та забезпечують належну вентиляцію між внутрішніми та зовнішніми приміщеннями. По периметру атриуму можна поставити колони, які створять аркаду (рис. 2, 3) та будуть зонувати простір приміщення [4, с. 97]. У ТРЦ атриум виконує функцію коридору, з якого легко потрапити до будь-якого магазину чи іншого куточка торгового центру. Великі масштаби, скульптурні сходи, незвичайні матеріали, оригінальні світильники, кімнатні рослини, і це тільки частина того, що надає життя цим просторам. Цей архітектурний елемент завжди привертає увагу та робить будь-яку будівлю привабливішою, створює унікальну атмосферу [5].

Рис. 3. Аркада палацу дожів (Венеція)

Рис. 4. Внутрішній двір торгового центру (Польща)

Отже, ми розібралися, які архітектурні типи будівель можна втілити в дизайні торгово-розважальних центрів. На нашу думку, вищеперелічені споруди якнайкраще підходять для створення торгових площ і своєрідного стилю ТРЦ. Але цього замало, щоб їхні відвідувачі почували себе комфортно. Сучасні тенденції в дизайні спонукають до креативних рішень і до втілення легкості та простору у приміщеннях. Досягти втілення таких ідей можна завдяки використанню скляних стель – це розкішний і унікальний ексклюзивний інтер'єр.

Поєднання пасажів і атриумів [6] разом зі скляною стелею в торговому центрі створить чудовий візуальний ефект: простір збільшується, усі конструкції будуть здаватися легкими, повітряними. Яскравий приклад такого дизайну втілений у ТЦ «Глобус» (рис. 5), що розташований на Майдані Незалежності в Києві. Його скляна стеля має естетичний вигляд і гармонійно вписується в інтер'єр, завдяки дзеркальному ефекту візуально розширює простір.

Зважаючи на декоративні якості скла, можна вважати це основною особливістю таких стель, у цьому відношенні вони поза конкуренцією. Скляна стеля освітлює простір і візуально робить його більшим, що особливо корисно в оформленні інтер'єру невеликої торгової площі. За бажанням, скляні панелі можна зробити кольоровими, різної геометричної форми, матовими або з підсвіткою. Саме таку підсвітку в ТРЦ можна використати як додаткове освітлення.

Головною властивістю скла є його здатність пропускати та розсіювати світло [11]. Це одна із причин його використання в підвісних стелях. У всьому світі у ТРЦ роблять скляні стелі різних геометричних форм, за якими можна сховати навіть найбільш масивні інженерні вузли. Тому вони мають шалений успіх у дизайнерських рішеннях.

Рис. 5. Торговий центр «Глобус» (Київ)

Незважаючи на те, що скло не так давно використовується для оздоблення стельових покриттів, універсальні навісні конструкції можуть виступати стильним акцентом сучасного інтер'єру [12]. Підвісні стелі зі скла – це оригінальне та сміливе рішення, яке широко використовується в оформленні торгово-розважальних центрів. Стелі зі скла з оригінальним малюнком чи фотодруком можуть стати родзинкою в дизайні ТРЦ.

Але у скляних стель є й недоліки. Скло – дуже крихкий матеріал, його важко різати та свердлити, тому з ним потрібно дуже обережно працювати. Дзеркальні та скляні плити мають порівняно велику вагу, що суттєво ускладнює їх монтаж і встановлення підвісної стельової конструкції. Для цього облаштовують міцний дерев'яний або металевий каркас, який буде слугувати для монтажу скляних панелей. Крихке скло, яке внаслідок механічної дії може потріскатися та розлетітися на безліч уламків, несе загрозу для життя людини. Тому декорування ним потрібно проводити в місцях із мінімальною загрозою для безпеки відвідувачів торгових центрів. Винятком є акрилові стелі, які не бояться механічних пошкоджень.

Але вищенаведені недоліки не завадять позитивним характеристикам цього матеріалу, а саме: площа ТРЦ буде здаватися світлішою завдяки світлу, що переломлюється через скло, та візуально збільшеною; скляна стеля на підвісній конструкції дозволить приховати недоліки приміщення, зокрема й нерівності поверхні, кабель, труби тощо; правильно встановлена стельова конструкція зі скла прослужить багато років, бо скло не піддається впливу вологи, перепаду температур, дії сонячних променів; скло вважають безпечним і екологічним матеріалом; якщо його не піддавати механічним пошкодженням, то вийде довготривале оздоблення поверхні; скло просте в догляді, його можна мити різними миючими засобами.

Для влаштування навісних стельових конструкцій можна використовувати два види скла – силікатне й акрилове. Силікатне – екологічно безпечний матеріал, який виробляють із натуральних складників. Воно має добру світлопропускну здатність та ідеально гладку поверхню.

Акрилове скло – це прозорий синтетичний вініловий полімер. Воно вирізняється легкістю, підвищеною міцністю та гарними звукоізоляційними можливостями. Навіть за значних механічних пошкоджень акрил тріскається, але не розлітається на уламки. Одним із недоліків акрилу є те, що він деформується за високих температур і не є екологічним.

Для торгово-розважальних центрів краще застосовувати багат шарове скло (триплекс), яке виготовляють за допомогою склеювання плівками та полімерними матеріалами. Завдяки своїм здібностям таке скло витримує великі навантаження та несприятливі погодні умови, а в разі ударного навантаження воно не розлітається на уламки, як звичайне скло. Якщо триплекс використовувати як перекриття, то на верхньому поверсі буде скляна підлога, таке оригінальне дизайнерське рішення можна побачити в сучасних бізнес-центрах і ТРЦ.

Вітражні стелі – це надзвичайно привабливий елегантний спосіб дизайнерського оформлення інтер'єру (рис. 6). Мистецтво вітража є дуже стародавнім. Вітражами оформляли готичні собори, замки та палаці. Але зазвичай вітражними робили вікна, лише недавно з'явилася можливість унікального дизайнерського рішення – вітражна стеля. Незважаючи на те, що вітражі ввійшли в моду ще на початку минулого століття, розкішні конструкції популярні дотепер. Вітражі можуть бути різної форми – купол, плафон, прямокутник, круглої та нестандартної. Також може бути різною техніка малюнка – класична, із плівкою, фотодрук тощо.

Переваг, якими володіють стельові вітражі, досить багато – вони проявляються як із декоративного боку, так і з погляду практичності. Найголовнішою з них сміливо можна назвати унікальний зовнішній вигляд, а також невибагливість в експлуатації.

Вітражне скло може бути п'яти видів: плівкове, фрагментарне, піскоструминне, контурне та вітраж Тіффані. Усі види даних вітражних стекол підходять для створення стельової конструкції. Використання такої ідеї в різних елементах інтер'єру, створення загальної композиції надає приміщенню особливого шарму та вишуканості.

Рис. 6. Вітражна стеля

Щодо штучного освітлення в торгово-розважальних центрах (рис. 7), у яких як дизайнерське рішення використовують скляні стелі, застосовується основне правило – заборона використання невеликих джерел світла. Мають використовуватися тільки великі підвісні світильники, тому що саме вони розсіюють світло з великої площі й імітують природне світло в тих куточках, де його не вистачає. Специфіка таких архітектурних рішень спонукає до максимально корисного задіяння навколишнього середовища, а саме: до фарбування та декорування стін світло-бежевими відтінками, що дає можливість досягнути більшої фактичної освітленості завдяки віддзеркалюванню. Світильники встановлюють у місцях, де відчувається постійний брак світла. Для цього варто застосовувати економічні світлодіодні LED-лампи з регульованим освітленням «день»/«ніч»/«вечір», які знижують витрати електроенергії та зберігають навколишнє середовище.

ТРЦ – це місце, яке має приносити його відвідувачам естетичне й емоційне задоволення, а власникам торгових площ – прибуток. Потрібно виважено ставитися до дизайну інтер'єру, брати до уваги будь-які обставини, розташування того чи іншого предмета, меблів, фасадів тощо [2].

Рис. 7. Штучне освітлення в ТРЦ

Велику увагу клієнти приділяють освітленню та кольоровій гамі всередині торгового центру та розташуванню торгових точок. Центр має бути не просто місцем для покупок, але і місцем простого й активного відпочинку. Тому останнім часом ТРЦ стають центрами сучасного стильного тематичного дизайну.

Конструктивні рішення з використанням скла та, як ми зазначали вище, різних видів споруд дозволяють скоротити час роботи штучного освітлення протягом дня, що в умовах сьогодення дуже актуально та створює особливу атмосферу. У таких умовах відвідувачі відчувають себе більш спокійно, сонячне світло, яке проникає у приміщення, дарує позитивні емоції та формує комфортне середовище для тривалого перебування. Природним чином світлова картина змінюється протягом дня та дозволяє людині не втрачати відчуття часу. Також поєднання сучасних технологій із природним світлом дозволяє допомогти створити приємну візуальну картину й ефективно сприяє високим продажам, чого і намагаються досягти власники ТРЦ.

Отже, можемо відзначити, що використання скляних стель є не тільки вишуканим дизайнерським рішенням, а й економічно й екологічно вигідним, що в наш час є актуальним і трендовим.

ВИСНОВКИ

У статті досліджено особливості використання скла в дизайні торгово-розважальних центрів, а саме в облаштуванні скляних стель, узагальнено особливості скла та його практичні характеристики. Аналіз зарубіжного та вітчизняного досвіду в дизайні інтер'єру свідчить про економічну доцільність і перспективність скляних конструкцій. Під час формування ТРЦ варто комплексно вирішувати питання їхньої раціональної функціональної, просторової, конструктивної, технологічної, інженерної організації [9]. Дизайн скляних стель та їхніх елементів повинен бути об'єднаний у загальній композиції ТРЦ, щоб відвідувачі почували себе комфортно та безпечно, а також забезпечувати стилістичну цілісність внутрішнього середовища та художньо-образного рішення комплексу.

Зважаючи на вищенаведене, зазначимо, що конструктивні дизайнерські рішення з використанням скляних стель можуть бути ефективно використані для подальших досліджень перспектив розвитку стилістичного дизайну сучасних торгово-розважальних центрів.

ЛІТЕРАТУРА

- [1] Абызов В.А., Вовкотруб О.М. Особливості типології та дизайну розважальних закладів. *Art and design*. 2018. № 3. С. 30–40.
- [2] Аттавна Б. Принципи архітектурно-планувальної організації торгово-розважальних комплексів (на прикладі країн Близького Сходу) : автореф. дис. ... докт. архіт. : 18.00.02. Київ, 2011. 22 с.
- [3] Вечерський В.В. Атріум. *Велика українська енциклопедія*. URL: <https://vue.gov.ua/Атріум> (дата звернення: 10.11.2022).
- [4] Гнатюк Л.Р. Особливості естетики стилю хай-тек / Л.Р. Гнатюк, Мта ін. *Теорія та практика дизайну* : збірник наукових праць. Технічна естетика. Київ : НАУ, 2017. Вип. 12. С. 60–68.
- [5] Ломига О.Г., Ворона О.В. Застосування скла в інтер'єрі. Сучасні проблеми архітектури та містобудування : науково-технічний збірник / відпов. ред. М.М. Дьомін. Київ : КНУБА, 2017. Вип. 50. С 409–413.
- [6] Мельник І.В. Львівські вулиці і кам'яниці, мури, закамарки, передмістя та інші особливості Королівського столичного міста Галичини. Львів : Центр Європи, 2008. С. 223.
- [7] Що таке атріум у будівництві? *Нерухомі*. URL: <https://nerukhomi.ua/ukr/news/lajfhaki/scho-take-atrrium-u-budivnitstvi.htm> (дата звернення: 09.11.2022).
- [8] Основи дизайну інтер'єру : навчальний посібник / О.П. Олійник та ін. Київ : НАУ, 2011. 228 с.
- [9] Остапенко Т.А. Дизайн інтер'єрів торгово-розважального центру : диплом. проект. Київ: НАУ, 2021. 60 с.
- [10] Ратушинський Н.В. Особливості формування пасажів в європейських містах. *Вісник Львівського національного аграрного університету* : науково-технічний збірник. 2012. № 13. С. 276–294.
- [11] Broto C. Today's Shopping Malls. *Art and design*. 2018. № 3. С. 30–40.
- [12] Broto C. Today's Shopping Malls. Barcelona : Links International, 2007. 120 p.
- [13] Broto C. New Shopping Malls. Barcelona : Links International, 2007. 240 p.
- [14] Broto C. Shopping Malls. Barcelona : Links International, 2005. 118 p.
- [15] Seemann C. Beurteilungskriterien und Empfehlungen zur Analyse und Planung von Shopping Center. Igel Verlag, 2006. 108 p.

REFERENCES

- [1] Abyzov V.A., Vovkotrub O. M. Peculiarities of typology and design entertainment establishments. *Art and design*. 2018. № 3. P. 30–40.
- [2] Attavna B. (2011). Principles of architectural and planning organization of shopping and entertainment complexes (on the example of the countries of the Middle East) : autoref. thesis ... Dr. Archit. : spec. 18.00.02 / B. Attavna ; Kyiv. national University of Architecture and Architecture. Kyiv, 22 p. [in Ukrainian].
- [3] Vechersky V.V. Atrium. Great Ukrainian encyclopedia. Retrieved from <https://vue.gov.ua/Atrium> (date of application: 11.10.2022).
- [4] Hnatyuk L.R. (2017). Features of high-tech style aesthetics / L.R. Hnatyuk, M.A. Oryshchenko, O. Baziliska. *Theory and practice of design. Collection of scientific works / Technical aesthetics*. Kyiv : NAU. Vol. 12. P. 60–68 [in Ukrainian].
- [5] Lomyga O.G. (2017). The use of glass in the interior / O.G. Lomyga, O.V. Vorona. *Modern problems of architecture and urban planning* : Nauk.-technical collection / Answer ed. M.M. Demin. Kyiv : KNUBA. Issue 50. P. 409–413 [in Ukrainian].
- [6] Melnyk I.V. (2008). Lviv streets and tenements, walls, nooks and crannies, suburbs and other features of the Royal Capital City of Halychyna. Lviv : Center of Europe. P. 223 [in Ukrainian].
- [7] What is an atrium in construction? *Immovable*. URL: <https://nerukhomi.ua/ukr/news/lajfhaki/scho-take-atrrium-u-budivnitstvi.htm> (access date: 09.11.2022).
- [8] Oliynyk O.P. (2011). Basics of interior design : teaching. manual / O.P. Oliynyk, L.R. Hnatiuk, V.G. Chernyavskiy. Kyiv : NAU. 228 p. [in Ukrainian].
- [9] Ostapenko T.A. (2021). Interior design of a shopping and entertainment center : Dipl. project. / T.A. Oliynyk. Kyiv : NAU. 60 p. [in Ukrainian].
- [10] Ratushynskiy N.V. (2012). Peculiarities of the formation of passages in European cities. *Bulletin of the Lviv National Agrarian University* : Science.-technical coll. Lviv : LNAU, 2012. №. 13. P. 276–294 [in Ukrainian].
- [11] Broto C. Today's Shopping Malls. *Art and design*. 2018. № 3. P. 30–40 [in Ukrainian].
- [12] Broto C. Today's Shopping Malls / C. Broto. Barcelona : Links International, 2007. 120 p.
- [13] Broto C. New Shopping Malls / C. Broto. Barcelona : Links International, 2007. 240 p.
- [14] Broto C. Shopping Malls / C. Broto. Barcelona : Links International, 2005. 118 p.
- [15] Seemann C. Beurteilungskriterien und Empfehlungen zur Analyse und Planung von Shopping Center / Christian Seemann. Igel Verlag, 2006. 108 p. ISBN: 978-386815-038-4.

ABSTRACT

Kravchenko A., Gnatiuk L. Glass ceilings in shopping and entertainment centers.

Purpose. The purpose of the article is to analyze the use of glass ceilings in the design of shopping and entertainment centers. Glass plays an important role in the interior and has turned out to be so trendy that recently it has become fashionable, stylish and truly beautiful. In a modern interior, glass can be the main building and finishing material.

Results. The article argues that the modern pace of life in cities has reached the point where a person needs a minimum of time and a maximum of mobility to meet his needs (namely shopping trips). It is noted that shopping and entertainment centers should be comfortable for visitors in all senses of the word. A wide selection of glass ceilings and materials from which they are made is presented. It has been proven that with constructive solutions using glass, the operating time of artificial lighting, the use of electricity and its costs are reduced, which leads to the preservation of the environment. Attention was paid to the location of the shopping center and the features of the topology. K. Sesman, S. Bessemer, V. Abyzov considered the spatial organization of trade establishments. From the point of view of psychology, aesthetics and ergonomics, D. Panero and H. Shteinbach investigated the peculiarities of the organization of interior space. Nowadays, when globalization processes are turning cities into metropolises, it is very difficult to spend your time on purchases. Therefore, such a phenomenon as shopping and entertainment centers has gained great popularity. To create a comfortable and stylish space, such architectural types of buildings as an arcade, arcade, gallery, and atrium are used in the design of shopping malls. They are best suited for creating retail spaces and a unique style. The above types of buildings in combination with a glass ceiling create a wonderful visual effect. The glass ceiling illuminates the space and visually makes it larger. At the same time, artificial lighting is used as an aid, which diffuses light from a large area and imitates natural light in those corners where it is not enough. Taking into account the above facts, it is necessary to consider the design of the interior of the mall, to take into account any circumstances, the location of this or that item, furniture, facades, etc., so that visitors receive aesthetic and emotional satisfaction.

Practical relevance. The article examines the peculiarities of using glass in the design of shopping and entertainment centers, namely in the arrangement of glass ceilings, and summarizes its practical characteristics. The design of glass ceilings and their elements should be combined in the general composition of the shopping center, so that visitors feel comfortable and safe, as well as ensure the stylistic integrity of the interior environment and the artistic solution of the center.

Key words: shopping and entertainment center, glass ceiling, public space, interior design, ecological style, internal environment, communicative space, architectural element, design solution, visual picture, lighting.

AUTHOR'S NOTE:

Kravchenko Anastasia, National Aviation University, Kyiv, Ukraine, email: nkravchenko15@gmail.com, orcid: 0000-0002-3401-9864

Gnatiuk Liliia, Associate Professor of the Department of Computer Technologies of Design and Graphics, National Aviation University, Kyiv, Ukraine, e-mail: liliia.hnatiuk@npp.nau.edu.ua, orcid: 0000-0001-5853-9429

Стаття подана до редакції 30.04.2023 р.